

De Levende Natuur is opgericht in 1896 door de toenmalige biologie-onderwijzers Eli Heimans, Jac.P. Thijsse en J. Jaspers Jr.

Tot in de jaren tachtig van de vorige eeuw is het blad verschenen in een vrijwel onafgebroken reeks, met uitzondering van de oorlogsjaren. In de jaren tachtig verhinderden financiële problemen dat De Levende Natuur als tijdschrift kon worden blijven uitgegeven. Teneinde de teloorgang van het tijdschrift te voorkomen, is toen gezocht naar een andere redactionele formule en een nieuwe uitstraling. Een tijdschrift dat beter paste in de moderne tijd, waarin het denken over natuur ook een nieuwe vorm kreeg.

De Levende Natuur: 30 jaar nieuwe stijl

Enkele roerige jaren volgden tot in 1984 een definitieve nieuwe vorm en inhoud werd gevonden. Onder aanvoering van Hein van Bohemen, Victor Westhoff, Dick Thalen en Ton Coops kreeg het blad een voortvarende nieuwe start. In plaats van natuurwaarnemingen stonden nu natuurbeheer en natuurbeleid voorop. De formule werkte. Het aantal abonnees steeg naar rond de 1700 en zit de laatste 10 jaar zelfs rond de 2200 en er is een gezonde financiële basis.

Vanaf de heroprichting in 1984 verzorgt grafisch ontwerper Jan Veenman de vormgeving van het tijdschrift. Het is een genot om hem te horen uitleggen wat er zoal komt kijken bij visuele informatie-overdracht en welke argumenten en afwegingen er te maken zijn. Dan gaat het niet alleen over lettertypen, lettergrootte, opmaak en kleurgebruik, maar ook over begrippen als aantrekkelijk zijn, aandacht vasthouden, over logische leesvolgorde en leesgedrag. Ook is de aanpak van het beeldmateriaal (foto's, kaarten en infographics) regelmatig onderwerp van gesprek. Sinds zijn verhaal tijdens de gecombineerde vergadering van bestuur en redactie kijk ik met andere ogen naar het blad. De vormgeving is in de loop van de afgelopen 30 jaar regelmatig aangepast aan de tijd. Zo werd sinds 1984 het zwart-wit geleidelijk aan vervangen door kleur, en hebben jarenlang de vlinder en de krekel een functie gehad om het begin en eind van artikelen te markeren. Weer zo'n klein detail waarmee Jan zijn stempel heeft gezet op aanzicht van het blad. Jan is al 30 jaar van groot belang geweest voor de wijze waarop de informatie tot ons komt en we hopen dat hij dit nog lang mag blijven doen! Zoals elk stevig bouwwerk zijn er meer pijlers waarop De Levende Natuur is gebaseerd. Isa Schimmel-ten Kate voert al 25 jaar de eindredactie van het tijdschrift. Isa volgde Vera De Meester-Manger Cats op, die van 1984-1989 eindredactrice was.

Isa doet het redactiesecretariaat en de eindredactie al 25 jaar zeer nauwgezet en met oneindig veel energie. De vele auteurs van artikelen in het blad worden stipt op de hoogte gehouden van de vorderingen en menigeen is wel eens (digitaal) aangespoord om de revisie in te sturen of te bewegen een betere kwaliteit van de illustraties in te sturen. Ik kan daarbij uit ervaring spreken en ben altijd enorm blij geweest met haar aanpak en het resultaat.

Van logo naar beeldmerk

De nieuwe stijl begon met een zwaar De Levende Natuur logo op de cover. Met het 100-jarig bestaan in 1996 werd deze vervangen door de naam voluit in schreefloze letters van boven naar onder te plaatsen.

In 2005 verscheen een geheel nieuw logo, of eigenlijk beeldmerk: blauwe letters in een half open groene kring van steeds groter wordende blaadjes. Voorafgaand aan dit ontwerp werden onder leiding van Jan Veenman de basisbegrippen van dit tijdschrift: leven, natuur en communicatie uitgediept. Hierbij kwamen trefwoorden naar boven, zoals kieming, groei, ontwikkeling, opbouw en afbraak, cyclus, beweging, dynamiek. Het beeldmerk toont waar De Levende Natuur voor wil staan: het tijdschrift dat steeds weer de resultaten van nieuw natuuronderzoek overbrengt op beleid en beheer, en daarmee een discussieplatform wil vormen voor steeds verder groeiend inzicht.

Wat zou De Levende Natuur zijn zonder een goede hoofdredacteur? Bart van Tooren begon eveneens 25 jaar geleden (een nummer voordat Isa begon) als reguliere redacteur. In 1991 volgde hij Feiko Prins op als voorzitter van de redactie en sinds 2004 is Bart officieel hoofdredacteur. Bart heeft verschillende rubrieken in het leven geroepen met als doel meer discussie in het blad te krijgen. Van Platform, column, redactioneel tot stelling op de (toen nog prille) website. De discussie was steeds bedoeld de lezer te prikkelen tot het geven van een reactie, bij voorkeur geschreven. Een ander belangrijk aandachtspunt is de vraag hoe jongere lezers betrokken worden bij het blad. De nieuwe rubriek 'Door studenten/ promovendi' speelt hier op in. Naast zijn enorme veldkennis en inzicht in natuur en natuurbeheer heeft Bart ook een scherp oog voor mogelijkheden om artikelen verder te verbeteren, hetgeen de kwaliteit van De Levende Natuur duidelijk ten goede komt. Daarin wordt hij bijgestaan door een team van enthousiaste en bevlogen redactieleden, die de binnenkomende artikelen en de vorderingen in het schrijfproces positief en enthousiast begeleiden. Als bestuur is het een genoegen om De Levende Natuur te zien gebouwd op de drie pijlers Jan, Isa en Bart. Natuurlijk is er door de jaren heen altijd veel werk verzet door de leden van redactie en bestuur, maar deze drie vormen al meer dan een kwart eeuw de harde kern van het tijdschrift en we denken dat hun enthousiasme garant staat voor nog veel mooie jaren van ons blad.

Doe mee met de lezersenquête

Aangezien alles voortdurend in beweging is, zijn eens in de ca 12 jaar enquêtes uitgevoerd over de toekomst van het tijdschrift. Vindt u dat De Levende Natuur moet blijven bestaan in de huidige vorm? Zijn veranderingen in de inhoud gewenst? Wat vindt u van een digitaal abonnement? Zo ja, wat heeft dat voor gevolgen voor het lidmaatschapsgeld? Het zijn discussies waarover in het overleg van bestuur en redactie stevig wordt nagedacht, want de verschillende mogelijkheden hebben grote gevolgen. Melchior van Tweel heeft een nieuwe lezersenquête gemaakt, die wij u vragen in te vullen. Hierbij vindt u een link [<https://www.surveymonkey.com/s/WQCSWZF>; deze is ook op de website www.delevendenatuur.nl te vinden] en ook als u er niet van houdt om vragenlijsten in te vullen, zouden we toch erg graag uw mening over deze punten willen vernemen, dus vul hem alstublieft in!

Hoe kijkt u aan tegen de mogelijkheden die dit digitale tijdperk biedt, of bent u nog niet klaar voor een overgang naar De Levende CyberspaceNatuur? In ieder geval wensen wij u nog veel en lang leesplezier toe en schroom niet om een bijdrage in te sturen als u iets leuks of interessants te melden heeft. Op naar de komende 30 jaar!

Wim van der Putten, voorzitter Stichting De Levende Natuur

Doe mee met de lezersenquête:

www.delevendenatuur.nl

